

Міністерство освіти і науки України
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Рівне – 2018

Редакційна колегія:

- Сверлюк Я.В.**, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;
Павелків Р.В., доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;
Пелех Ю.В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з **науково-педагогічної та навчально-методичної роботи**;
Вербець В.В., доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту соціології Рівненського державного гуманітарного університету;
Mirosław Dymon Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski wydział muzyki;
Лісова С.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;
Малафійк І.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;
Дем'янчук О.Н., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;
Потапчук Т.М., доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Шевчук С.І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва;
Цюлюпа С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Крижановська Т.І., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Сверлюк Л.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Буцяк В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Прокопович Т.Ю., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Радковська Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Филипчук М.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 22.02.2018 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2018. – Вип. 4. – 396 с.

ISBN 978-966-416-550-8

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Бурчак І.С.</i> Діагностика сформованості ціннісних орієнтацій майбутніх керівників дитячим ансамблем спортивно-бального танцю.....	6
<i>Іванова Л.І., Іванова Т.В.</i> Особливості початкового етапу фортепіанної підготовки учнів музичних шкіл.....	13
<i>Сверлюк Л.І., Куніцька І.В.</i> Теоретичні основи формування гуманних взаємин у дитячому хоровому колективі.....	19
<i>Лужна Л.М., Радковська Л.М.</i> Робота над поліфонічними творами з учнями-піаністами ДМШ (на прикладі "Нотного зошити А. М. Бах").....	26
<i>Матвійчук А.В.</i> Роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок майбутніх вчителів музичного мистецтва.....	32
<i>Наулік Н.В.</i> Розвиток навчального інтересу учнів-початківців в класі фортепіано.....	38
<i>Никон О.К., Остапчук М.М.</i> Формування мотивації вдосконалення виконавських навичок у самостійній роботі студентів.....	45
<i>Павлішин Н.В.</i> Музичний розвиток підлітків в умовах інтеграції мистецтв.....	53
<i>Пальоха О.А.</i> Роль задатків і здібностей у професійній музичній діяльності.....	60
<i>Піддубник В.Г., Якимчук С.Н.</i> Проблеми концертного хвилювання співаків творчого колективу.....	68
<i>Прокопович Т.Ю.</i> Педагогіка музична і музейна: сучасні тенденції взаємодії.....	74
<i>Сверлюк Я.В.</i> Методологічні підходи професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	80
<i>Симончук Т.Д.</i> Роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків.....	89
<i>Радковська Л.М., Цибульська С.Ю.</i> Використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва в ЗОШ.....	95
<i>Тетєнєва Н.О.</i> Форми та методи розвитку музичних здібностей на уроках сольфеджіо в ДМШ.....	101
<i>Турчин Г.П.</i> Художні завдання диригента оркестру в роботі над музично-виразовими засобами.....	107
<i>Ужинський М.Ю., Капітанець Л.М.</i> Студія електронної музики як творча майстерня музиканта-інструменталіста.....	117
<i>Фарина Н.П.</i> Концертно-виконавська діяльність студентів-вокалістів: педагогічний аспект.....	124
<i>Федачко І.Б.</i> Еволюція педагогічних поглядів на процес роботи над музичним твором.....	131
<i>Хуан Ханьцзе.</i> Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя музики до сценічного партнерства.....	138
<i>Цюлюпа С.Д., Цюлюпа Н.Л.</i> Педагогічні принципи викладання фахових дисциплін зі спеціальності "Музичне мистецтво".....	144

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Mirosław Dymon. Kształtowanie zainteresowań i umiejętności muzycznych dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym</i>	151
<i>Блищук Н.В. Творча майстерність піаніста-концертмейстера дитячого хору</i>	164
<i>Буцяк В.І., Турко Н.С. Культурологічні засади появи та функціонування музичних інструментів</i>	170
<i>Власюк О.П. Спадщина українського мистецтва в історичній ретроспективі</i>	178
<i>Трачук Л.Д., Гаврилюк С.В. Тульчинське училище культури в мистецькому житті Поділля</i>	189
<i>Галаган В. Технологічні основи колективного виконавства</i>	195
<i>Дзвінка Р.І. Творчий доробок Михайла Тимофіїва в контексті еволюції сопілкового виконавства</i>	204
<i>Димченко С.С. Проблеми становлення та розвитку диригентського мистецтва: здобутки і перспективи</i>	210
<i>Krous O.P., Pryt K.O. Folklor of Volyn Polissya as an important factor of formation of national self-identity of future music teachers</i>	220
<i>Крусь О.П. Регіональний музичний фольклор – інтегральна частка духовної скарбниці нації</i>	226
<i>Островська Г.Б. Творчий портрет Лідії Сергіївни Костянець</i>	232
<i>Петричук О.В. Історико-культурні передумови формування специфікацій стилю в музиці</i>	241
<i>Симончук І.А. Даюк Ж.Ю. Артистично-театральні аспекти виконавського мистецтва у творчості провідних українських баяністів</i>	248
<i>Сташук О.А. Творчо-педагогічний феномен Олександра Панасовича Довгалока</i>	254
<i>Столярчук Б.Й. Збирач народних пісень Рівненщини Петро Степанюк</i>	262
<i>Ускова А. Обряд випікання весільного короваю у селі Колом'є Славутського району Хмельницької області</i>	266
<i>Филичук М.С. Бас-гітара в культурно-мистецькому просторі: генеза, розвиток, сучасний стан</i>	275
<i>Франчук Д. Історія та народнопісенна творчість села Самчики (Старокостянтинівського району Хмельницької області)</i>	283
<i>Цапун Р.В. Українська традиція святкування масниці та відтворення обрядодій в студентському середовищі</i>	293
<i>Черніско В.А. Творчий доробок Євгенії Родзь через призму історії та спадкоємності</i>	299
<i>Шереток Р.М. Мистецьке наповнення інтер'єру культових споруд ордену кармелітів на Волині (за матеріалами праць Т. Стецького і Я. Гіжицького)</i>	306
<i>Шихова Г.І. Зародження та розвиток української музичної освіти у XVI-XIX ст.</i>	314
<i>Радковська Л.М., Яцук І.І. Сучасна бандура: новий статус академічного і професійного інструменту</i>	320

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Кардаш (Гергелюк) В.В.</i> Розвиток емоційної сфери дітей з особливими потребами засобами музичного мистецтва	325
<i>Грабик Н.В.</i> Методи творчого самовираження учнів у вокально-хоровій роботі загальноосвітніх навчальних закладів	329
<i>Гумінська О.О.</i> Науково-методичні засади самовираження учнів у музичній діяльності	334
<i>Гурин А.В.</i> Інструментальне музикування на уроках музичного мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі	338
<i>Карманюк Ю.В., Григорчук І.С.</i> Музичний фольклор в системі засобів музичного виховання молодших школярів	345
<i>Клець Т.</i> Розвиток техніки диригування у студентів музично-педагогічних спеціальностей	350
<i>Крет М.В.</i> Музика та її морально-виховні функції у процесі становлення особистості	357
<i>Лукащук О.І.</i> Роль мистецтва у професійному становленні майбутнього вчителя музики	362
<i>Крижановська Т.І., Оксенчук Д.Ю.</i> Розвиток виконавської культури учня-баяніста за методикою Петра Серотюка	370
<i>Пастушенко Л.А.</i> Принципи і підходи виховання естетичних смаків майбутніх учителів музичного мистецтва	379
<i>Пастушенко А.С., Гарбуз Т.В.</i> Вища школа в системі національно-патріотичного виховання молоді на кращих зразках народної пісенної творчості	386
Про авторів	393

фольклорно-етнографічного товариства. – Вип. III / Упор. В. Ковальчук. – Рівне, 2003. – С. 125-127.

3. Дем'янчук Г., Столярчук Б. Шукач народних талантів // Мелодії душі. – Рівне, 1993. – С. 34-36.

4. Жук І. Народної пісні високий політ // Поліський маяк. – 1988. – 26 квітня.

5. Коваленко С. Любов, пронесена крізь роки // Поліський маяк. – Дубровиця. – 1981. – 10 листопада.

6. Рябунець В. Пісня – доля його // Червоний прапор. – 1990. – 8 квітня.

7. Столярчук Б. Петро Степанюк – музикант, фольклорист // Дубровиці – 1000 років: Зб. матеріалів наук.-краєзнавчої конф., присвяченої 1000-річчю першої писемної згадки про м. Дубровицю, проведеної 16-17 вересня 2005 року. – Рівне, 2005. – С. 100-101.

8. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. – Рівне. – 1997. – С. 399.

9. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. Видання друге, доповнене й перероблене. – Рівне, О. Зень, 2011. – С. 314-315.

10. Шевчук С. З магусиної пісні // Червоний прапор. – 1985. – 9 жовтня.

УДК 392.51/.81:[642.4+664.661.21](477.43)(045)

Ускова А.

ОБРЯД ВИПІКАННЯ ВЕСІЛЬНОГО КОРОВАЮ У СЕЛІ КОЛОМ'Є СЛАВУТСЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. На основі експедиційно-польових матеріалів, власно зібраних авторкою у 2016-2017 роках охарактеризовано особливості обряду випікання короваю у селі Колом'є та відібрані найкращі нотні зразки пісень, що його супроводжували.

Ключові слова: село Колом'є, весілля, коровай, обряд, пісні.

Аннотация. На основе экспедиционно-полевых материалов, собственно собранных автором в 2016-2017 годах охарактеризованы особенности обряда выпекания каравай в селе Коломье и отобраны лучшие нотные образцы песен, которые его сопровождали.

Ключевые слова: село Коломье, свадьба, каравай, обряд, песни.

Annotation. On the basis of expedition-field materials, collected by the author in 2016-2017, features of the rye baking ceremony in Kolomye village were characterized and the best musical samples of the songs accompanying him were selected.

Keywords: village Kolomye, wedding, korea, rite, songs.

Постановка проблеми. Дослідження регіональної специфіки весільної обрядовості становить великий інтерес для багатьох науковців. Вагомий внесок у дослідження весілля окремих регіонів та адміністративних одиниць України зробили З. Доленга-Ходаковський, М. Максимович, П. Чу-

бинський, М. Драгоманов, І. Франко, М. Грушевський, В. Гнатюк та дослідники сучасності: Р. Кирчів, С. Грица, В. Бойко та інші. З-поміж усіх традиційних обрядодійств, найкраще зберігся до нашого часу обряд створення нової сім'ї, який, на жаль, протягом ХХ століття зазнав значної трансформації: втратилися складові, проникли інновації. Глобалізація суспільства, невпинний науково-технічний прогрес, соціальні перетворення негативно відображаються на традиційній обрядовості. Тому актуальним є дослідження локальної специфіки звичаїв та обрядів традиційного весілля на основі розповідей старожилів, які ще можуть в своїй пам'яті відтворити особливості проведення весільної церемонії у середині ХХ сторіччя.

Мета статті – описати коровайний обряд у селі Колом'є Славутського району Хмельницької області, охарактеризувати особливості його виготовлення.

Джерельною базою послуговували власні експедиційні записи, які були здійснені у селі Колом'є протягом 2016-2017 років.

Аналіз досліджень. На основі інформації зібраної автором від Катерини Йосипівни Поліщук, 1939 р. н. та Ольги Олексіївни Рощук, 1942 р. н. у статті описано особливості обряду випікання короваю та надано транскрипції пісень, що його супроводжували.

Головними дійовими особами коровайного обряду у с. Колом'є – жінки-коровайниці (родичі, сусіди), яких напередодні матері молодих запрошували розчиняти коровай. Коровайницями мали бути жінки, які перебували у шлюбі, жили в злагоді зі своїми чоловіками і бажано, щоб мали дітей. Таким чином, вони мали передати всі найкращі якості свого сімейного життя молодій парі. Їх кількість мала бути парною, щоб молоді жили в парі. Приходячи на замішування короваю, кожна жінка несла з собою у хустинці яйця, борошно, цукор. Йдучи по дорозі співали:

Музична нотация пісні, що супроводжує обряд випікання короваю. Нотация виконана на трілінійній шкалі (6/8). Під нотою наведено українські тексти пісень.

При віконці сиділи
 І в віконце гляділи,
 Чи не прийдуть просити
 Коровай замісит...
 А ми прийшли попросили
 А ми прийшли замісил...

♩ = 84

Ой ішла я да на ко_ро_ва_єць, нес_ла я ко_ро_боч_ку я_єць.

Пе_рей_ня_ли ме_не хлоп_ці та й по_би_ли яй_ця в ко_роб_ці.

Пе_рей_ня_ли чо_ло_ві_ки та й по_би_ли яй_ця на ві_к...

Ой ішла я да на ко_ро_ва_єць, нес_ла я ко_ро_боч_ку я_єць.

Пе_рей_няв ме_не вед_мідь да хо_тів ме_не з'їсти.

Я му_сі_ла пе_ред ним сісти: "Ой вед_ме_дю, вед_ме_доч_ку.

ой вед_ме_дю вед_ме_доч_ку не їж ме_не мо_ло_день_ку.

то_бі_ту_ю ба_бу з'їсти, що не мо_же з пе_чі зліс_ти..."

Ой ішла я да на короваєць,
 Несла я коробочку яєць.
 Перейняли мене купці,
 Та й побили яйця в коробці.
 Перейняли чоловіки,
 Та й побили яйця навіки.
 Перейняв мене ведмідь
 Да хотів мене з'їсти.
 Я мусіла перед ним сісти:
 "Ой ведмедю, вед медочку
 Не їж мене молоденьку,
 Тобі тую бабу з'їсти,
 Що не може з печі зліст..."

Прийшовши до хати, мати молоді пригоснала коровайниць і пов'язувала їх хустками та фартухами. Після миття рук в задалегідь підготовленій господинею місці, розпочинався процес виготовлення тіста. Спочатку сіяли борошно, розбивали яйця, давали цукор і всі інші потрібні інгредієнти, після чого попарно починали місити коровай, при цьому співаючи:

♩ = 90

Бла_ го_ ло_ ви Бо_ же, ще й Пре_ чис_ та Ма_ ти,
на_ шо_ му ди_ тя_ ті ко_ ро_ вай цей зіб_ га_ т_.

Благослови Боже,
Ще й Пречиста мати,
Нашому дитяті
Коровай цей зібгат...

♩ = 72

2. Там Га_ лю_ ні ма_ ти хо_ ди_ ла там Га_ лю_ ні ма_ ти хо_ ди_ ла, ко_ ро_ вай ниць про_ си_ л_.

1. Ой у Колом'є на Йолонці, 2
Там Галюні мати ходила.
2. Там Галюні мати ходила, 2
Коровайниць просила
3. Коровайнички та й голубоньки 2
Прибувайте до мене
4. Та до моєї хати, 2
До мого дитяти
5. Я одну доньку маю, 2
То її заручаю
6. Спечить їй коровай красний, 2
Як на небі місяць ясний
7. Спечить їй з шишечками, 2
Як той місяць з зірочками

♩ = 84

Ой хто бу_ де ко_ ро_ вай мі_ си_ ти, то той бу_ де го_ рі_ лоч_ ку пи_ ти.
А хто бу_ де ноч_ ви дер_ жа_ ти, то той бу_ де сли_ ну ков_ та_ т_.

Ой хто буде коровай місити,
То той буде горілочку пити.
А хто буде ночви держати,
То той буде слину ковтат...

№ 96

Ніх_ то не вга_ да_ є, що цей ко_ ро_ ва_ єць ма_ с.

З трьох по_ лів пше_ ни_ ця, з трьох кри_ ниць во_ ди_ ця,

із крем'я_ н_ ця яй_ ця для на_ шо_ го ко_ ро_ ва_ й...

Ніхто не вгадає,
 Що цей короваець має.
 З трьох полів пшениця,
 З трьох криниць водиця,
 Із крем'янца яйця
 Для нашого коровай...

№ 84

Мі_ сить мі_ сить ко_ ро_ вай_ нич_ ки, доб не_ бу_ ло за_ ті_ роч_ ки,

бо як бу_ де за_ ті_ роч_ ка, то вам бу_ де дов_ га ноч_ к...

Місіть місіть коровайнички,
 Щоб не було затірі очки,
 Бо як буде затірочка,
 То вам буде довга ночка...

Замісивши коровай, жінки мили руки і доки тісто сходило вони розпочинали виробляти обрядове весільне печиво – гусочки, при цьому співаючи:

№ 80

Ой сходи на_ ше ті_ с_ то, щоб бу_ ло в ноч_ вах ті_ с_ но.

Бу_ ло ті_ с_ но ті_ с_ не_ сень_ ко в цьо_ му до_ му ве_ се_ ле_ сень_ к...

Ой сходи наше тісто,
 Щоб було в ночах тісно.
 Було тісно тісененько
 В цьому дому веселесеньк...

При виготовленні оченяток у гусочок, використовували дві перчинки і втикали пір'ячко. Після того, як печиво спеклося, приходили чоловіки коровайниць і йшли продавати гусочок, співаючи:

♩ = 96

"Добрий вечір старосто, ми йдемо,
А ми тобі гусочку несемо,
А де ж тая гусочка рябокрила,
Дайте старосто червінця".

"Добрий вечір старосто, ми йдемо,
А ми тобі гусочку несемо.
А де ж тая гусочка рябокрила,
Дайте старосто червінця".

Як викупляли гусочку, то приспівували:

♩ = 120

"Ой старости старости,
не давайте зарости,
Бо як вона заросте,
То ви ради не дасте".

"Ой старости старости,
Не давайте зарости,
Бо як вона заросте,
То ви ради не дасте".

Коли тісто сходить, стали виробляти коровай. Зновумили руки в мисці. Приходить мати і розділяє рушником коровай: на підшву, обруча та на шишечки. На підшву мати кладе колосочки жита і копійки, щоб діти жили багато і щасливо. Вироблений коровай підходив, а жінки тим часом виносили в садок під вишню воду, в якіймили руки, співаючи:

♩ = 84

Ко_ро_вай_нич_ки руч_ки ми_ли, під ви_шень_ку во_ду ли_ли.
 Щоб та ви_шень_ка ро_ди_ла, щоб Га_лю_ня Пет_ру_ся ло_би_ли..

Коровайнички ручки мили
 Під вишеньку воду лили
 Щоб та вишенька родила
 Щоб Галюня Петруся любил...

Вертаються і заглядають до печі чи нагоріла. Співають:

♩ = 90

На_ша піч ре_го_че, ко_ро_ва ю хо_че,
 а при_пі_чок зос_мі_ха_сть_ся, ко_ро_ва ю до_жи_да_є_т..

Наша піч регоче,
 Короваю хоче
 А припічок зосміхається,
 Короваю дожидаєт...

Потім до старости співають:

♩ = 96

Ой ко_що_бе ста_рос_то, ко_що_бе,
 що_би тво_ї ру_чень_ки не ме_ли.

Ой по_ ме_ ло, ста_ рос_ то, по_ ме_ ло,
 шо_ би тво_ я бо_ рі_ донь_ ка не ме_ ла.
 Ой ло_ па_ ти, ста_ рос_ то, ло_ па_ ти,
 бо_ бу_ де_ мо ко_ ро_ вай са_ жа_ т...

Ой коцюбе старосто, коцюбе,
 Щоби твої рученьки не мели.
 Ой помело, старосто, помело
 Щоби твоя борідонька не мела.
 Ой, лопати, старосто, лопати,
 Бо будемо коровай сажат...

Сажаячи коровай у піч співають:

Че_ ре_ ва_ та мі_ си_ ла, а гор_ ба_ та лі_ пи_ ла,
 а чор_ ня_ ва да хо_ ро_ ша_ я у піч у_ са_ ди_ л...

Черевата місила,
 А горбата ліпила,
 А чорнява, да хорошая
 У піч усадил...

Як печеться коровай приспівують:

Ой пе_ чи_ ся ко_ ро_ ва_ ю, а я пі_ ду по_ гу_ ля_ ю.
 І по_ са_ ду й по_ го_ ро_ ду, не_ ма гань_ би цьо_ му ро_ ду

Ой печися короваю,
 А я піду погуляю,
 І по саду, й по городу,
 Нема ганьби цьому роду.

Музична партитура першого пісню. Три системи нотного запису в 6/8 ритмі. Під нотою наведено українські ліричні тексти.

Ко_ро_вай_ни_чи_ки_ дру_ж_ки_ та_й_сте_лі_те_по_душ_ки,
та_й_ля_га_й_те_під_при_пі_чок_спа_ти_ ко_ро_ва_ю_до_жи_да_т...
Щоб_не_при_йш_ли_хло_п_ці_з_га_ю_ та_й_не_вкра_ли_ко_ро_ва_й_й...

Коровайнички дружки,
Та й стеліте подушки,
Та й лягайте під припічком спати,
Короваю дождат...
Щоб не прийшла хлопці з гаю
Та й не вкрали коровай...

Виймаючи коровай з печі, ставлять на застелене хустиною віко з-під діжки, збризкують водою або горілкою. Жінки беруть віко на руки і йдучи за сонцем співають 3 рази:

Музична партитура другого пісню. Чотири системи нотного запису в 6/8 ритмі. Під нотою наведено українські ліричні тексти.

Ой_у_дав_ся_ко_ро_ва_є_ць_ у_дав_ся
з_я_с_ним_со_неч_ком_ зр_ів_няв_ся.
Ой_у_дав_ся_ко_ро_ва_є_ць_ у_дав_ся
з_я_с_ним_со_неч_ком_ зр_ів_няв_ся...

Ой удався, короваєць, удався
З ясным сонечком зрівнявся

У той час, в хаті молодого вили гільце. Соснову гілку прикрашали свічками, стрічками та квітками. Після випікання короваю, коровайниці запрошували гостей на застілля. Особливо багато було молоді, оскільки цей вечір вважався прощанням з дівочтвом.

Висновки. Сьогодні традиційний коровайний обряд та супроводжуючі його пісні поволі виходить з ужитку, але водночас все ще залишається важливим компонентом історичної пам'яті народу. Коровай усе частіше

замовляють у пекарнях і, відповідно, ніяких обрядових дій, пов'язаних з його виготовленням, не відбувається. Загалом коровайний обряд є найбільш тривалим у часі порівняно з усіма іншими фрагментами весільної обрядовості. Йому приділялася велика увага, і всі дії відбувалися з великою пошаною, адже коровай передусім був символом родючості, продовження роду, а його випікання символізувало побажання добробуту, щастя для молодят. Результати експедиційно-польової роботи можуть слугувати цінним матеріалом для відтворення повної картини весільної обрядовості не тільки села Колом'є, що належить до етнографічної території Середньої Волині, а й сприяти подальшим етномузикологічним дослідженням.

Використана література:

1. Артюх Л. Українська народна кулінарія (Історико-етнографічне дослідження). Київ: Наукова думка, 1977.
2. Борисенко В. Форми побутування весільного короваю // Народна творчість та етнографія. 1981. №5. С. 37–44.
3. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етнографічний нарис. Мюнхен, 1966.
4. Іваницький А. Українська музична фольклористика (методологія і методика): Навчальний посібник. Київ: Заповіт, 1997.
5. Іваницький А. Український музичний фольклор. Вид. 3. Вінниця: Нова книга, 2004.
6. Малинка А. Малорусское весилье // Этнографическое обозрение. – Кн. XXXVII. – 1898. – С. 84–103.
7. Особисті записи Анастасії Ускової.
8. Павлюк С., Горинь Г., Кирчів Р. Українське народознавство. Львів: Фенікс, 1994.
9. Весільні пісні у двох книгах. Кн. 1. Київ: Наукова думка, 1982.
10. Весільні пісні у двох книгах. Кн. 2. Київ: Наукова думка, 1982.
11. Охримович В. Значение малорусских свадебных обрядов и песен в истории эволюции семьи // Этнографическое обозрение. Кн. XV. 1893. С. 1–54.

УДК 378.147.016 : 785

Филипчук М.С.

БАС-ГІТАРА В КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ: ГЕНЕЗА, РОЗВИТОК, СУЧАСНИЙ СТАН

Анотація. У запропонованій статті розкрито основні шляхи становлення і розвитку бас-гітарного виконавства в музичній практиці. Описано процес зародження бас-гітари в естрадних та джазових колективах здійснено аналіз творчості відомих музикантів і виконавських шкіл.

Ключові слова: виконавські прийоми, безладова бас-гітара, звукопідсилювальні засоби, ритм-секція.

Наукове видання

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Відповідальні за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович
Шевчук Степан Іванович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 23.03.2017 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 23,02. Наклад 100 пр. Зам. 18.
Видавництво «Волинські обереги».
33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».